

Prenašanje tradicij in izkušenj

Usposabljanje pripadnikov enot teritorialne obrambe je enakomerno porazdeljeno na vse leto, aktivnost preneha le v juliju in avgustu, ko gredo množično na letni oddih tudi teritorialci. V teh dveh mesecih bi bilo preveč prošelj za odložitve vojaških vaj. Vendar pa obrambna moč naših oboroženih sil ne sme biti zaradi tega nič manjša.

Kot vsako leto, so tudi letos povabili na srečanje s prostovoljkami in prostovoljci ter starešinami enot teritorialne obrambe vidnega družbenopolitičnega delavca, pomembnega udeleženca narodnoosvobodilne borbe. Vabilu se je odzval tovariš Janez Učakar, narodni heroj in rezervni polkovnik JLA. Po njem in njegovem bratu Nandetu je poimenovana Ulica bratov Učakar v krajevni skupnosti Koseze na območju naše občine.

Njegova pripoved je bila živa, opis vsakega dogodka iz bogatega življenja pa en sam praktični napotek mladim ljudem za življenje in starešinam osnovnih enot za pravilno strokovno in idejnopolitično vodenje enot teritorialne obrambe. Njegovega obiska smo bili vsi veseli in smo se mu priporočili tudi za prihodnje leto.

Tovariš Janez Učakar je bil rojen 18. aprila 1918 na Pristavi pri Moravčah. Po končani osnovni šoli se je izučil za krojača in v tem poklicu delal do 1941. leta. Sodeloval je v dveh štrajkih in delal v delavskem kulturnem društvu Vzajemnost. Po prihodu okupatorjev se je povezal z rajonskim komitejem KP Slovenije Zgornja Šiška. 8. avgusta 1941 je odšel v partizane, kjer je bil soorganizator Stiške čete.

Oktober 1941 je bil sprejet v KPS in dodeljen Zaščitno-obveščevalni službi (VOS) v Ljubljani. Vodil je štiri skupine VOS in sodeloval v mnogih akcijah v Ljubljani in okolici. 24. februarja 1942 so ga ujeli in internirali v koncentracijsko taborišče Gonars v Furlaniji. Od tu je avgusta 1942 pobegnil skozi rov, ki ga je več mesecev kopal s skupino aktivistov internancev, ki so v večini živeli v taborišču pod ilegalnimi imeni. Pridružil se je partizanskim enotam na Primorskem in postal prvi komandir 3. čete bataljona Simon Gregorčič, ki je deloval na desnem bregu Soče, potem pa politkomisar 4. bataljona Soškega

odreda in komandant 3. bataljona Severnoprimorskega odreda.

Od septembra 1944 do osvoboditve je bil obveščevalni oficir IX. korpusa.

Najpomembnejše delo je opravil tovariš Učakar v času NOB z organiziranjem in vodenjem obveščevalne dejavnosti v severozahodnih predelih Primorja, ki so bili najbolj izpostavljeni pritisku italijanskih in pozneje nemških okupatorjev. Sam je sodeloval v številnih sabotažah in drugih akcijah, v katerih je bil devetkrat ranjen, od tega trikrat huje.

Ob kapitulaciji Italije se je izkazal pri razoroževanju italijanske vojske in pri vodenju napada za osvoboditev Cedada v Furlaniji, kjer je bil hudo ranjen v glavo. Z Briško-beneškim odredom je sodeloval v napadih na železniško progo Gorica-Podbrdo, na letališče Belvedere pri Vidmu (Udine) in na mnoge sovražnikove položaje v obmejnem pasu slovenskega narodnega ozemlja. Maja 1945 je sodeloval pri osvoboditvi glavnega furlanskega mesta Vidma (Udine).

Po osvoboditvi je bil najprej obveščevalni oficir IV. armije JLA, potem je bil do septembra 1947 v obveščevalni službi generalštaba Svobodnega tržaškega ozemlja. Do maja 1948 je bil inštruktor v generalštabu albanske vojske v Tirani, potem pa v obveščevalni službi generalštaba JLA. Od 1951 do 1953 je bil načelnik obveščevalne službe XIX. korpusa v Kumanovem, zatem do upokojitve 1966. leta načelnik obveščevalne službe XI. korpusa v Zagrebu. Od leta 1944 do 1960 je napredoval od kapetana do polkovnika JLA.

Za narodnega heroja je bil proglašen 27. novembra 1953. leta.

Tovariš Janez Učakar je najtesneje povezan z zasnovo in razvojem zamisli splošnega ljudskega odpora v Ljubljani. Zlasti je posvetil svoje velike strokovne sposobnosti in bogate ter skoraj neizčrpne življenjske izkušnje najširši komponenti splošne ljudske obrambe, to je teritorialni obrambi. Na tem področju je začel delati kmalu po upokojitvi, oziroma po vrnitvi v Ljubljano. Začel je iz nič in z nič, to pomeni, da ni imel niti materialnih niti finančnih sredstev. Imel pa je bogate izkušnje in odlične zamisli ter neuničljivo voljo, da je začel temeljito in resno delo s sodelavcem, ki ga je poznal iz JLA, to je tovarišem Stanetom Klopčarjem. Prav tovarišu Janezu Učakaru gre zasluga, da je teritorialna obramba v Ljubljani dosegla sedanjo stopnjo organiziranosti in usposobljenosti.

KOTICEK ZA INVALIDE

Vabimo vse invalide in borce na dvodnevni izlet v Prekmurje in del Štajerske.

Odhod 16. 10. v Gornjo Radgono (kobiljo) — Zdravilišče »Radenci« Petanji (ogled »vrta spominov«) — po vinski cesti na Janžev vrh (večerja) — prenočišče v hotelu »Grozde«.

17. 10. iz Gornje Radgone — Moravske Toplice — Bugojina — Filovci — Ljutomer — Ptuj — Ljubljana.

Cena izleta din 1.350,00.

Podrobnejša pojasnila so na voljo v pisarni Društva invalidov Ljubljana-Siška, Celovška 105, telefon 558-115, vsak ponedeljek in sredo od 9.—12. ure in od 16.—18. ure.

Prijave sprejemamo do zasedbe avtobusa.

XII. srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije

SREČANJE ENOTNOSTI

Letos mineva dvajset let, odkar so se rezervni vojaški starešine dogovorili za prvo srečanje pod geslom »BRATSTVO IN ENOTNOST«. Prvo je bilo na tleh legendarne Sutjeske in Kozare, letošnje XII. pa na Kolašinu v SR Črni gori, kraju, ki spominja na trpljenje in grozote zadnje vojne, saj je bil kar osemnajstkrat bombardiran in je trindvajsetkrat med NOB prešel iz rok v roke. Iz Kolašina je padlo in bilo ustreljenih v zadnji vojni 685 prebivalcev, med njimi sedem narodnih herojev.

Kolašin je bil prizorišče pomembnih političnih zborovanj Crnogorcev, prestolnica slavni proletarskih brigad in zbirališče najvišjih vojaških komand. Zato Kolašin ni bil slučajno izbran za letošnje srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije, ki so tudi to pot znova potrdili, da je njihov program dela globoko vgrajen v program Zveze komunistov in v krepitev bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov.

V slovenski delegaciji je bilo tudi 17 članov iz ljubljanske regije, med njimi tudi delegat iz naše občine Andrej RAVNIKAR, ki je v razgovoru poudaril, da so dnevi srečanja prehitro minili in da gostoljubja, ki so jim ga izkazali Crnogorci, zlepa ne bodo pozabili. Prepričan je, da so skovali nov člen v verigi bratstva in enotnosti, ki nas bo še krepkeje povezoval v upravljanju samoupravne socialistične Jugoslavije.

Srečanje, ki je bilo s svojim programom in delom tesno povezano s sporočili in resolucijami republiških in pokrajinskih kongresov zveze komunistov, je bilo posvečeno tudi 90-letnici rojstva vrhovnega komandanta, našega prvega borca maršala Tita in 30-letnici organizacije rezervnih vojaških starešin Jugoslavije.

Na srečanju, ki je postalo vsesplošna jugoslovanska manifestacija enotnosti, ne samo rezervnih vojaških starešin, temveč tudi mladine, borcev NOV, pripadnikov oboroženih sil in vseh delovnih ljudi, je bilo organizaciji ZRVS izročeno visoko odlikovanje predsedstva Jugoslavije — red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, za dosežene uspehe pri krepitvi bratstva in enotnosti, krepitvi SLO in družbene samozastite.

Med dvodnevni obiskom v raznih zgodovinskih krajih Črne gore so s tamkajšnjimi starešinami izmenjali mnenja o delu rezervnih vojaških starešin na področju izobraževanja, krepitve SLO in DS. Razgovori pa so se nanašali tudi na gospodarski in družbenopolitični položaj obeh republik kot tudi Jugoslavije. Skupna so spoznanja, da je razvoj Jugoslavije na vseh področjih možen edino v tesnem sodelovanju vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, v duhu bratstva in enotnosti in na osnovi socialističnega samoupravljanja.

Roman Stana

naša
obramba